

סוג הבחינה : בגרות לבתי-ספר על-יסודיים
מועד הבחינה : קיץ תש"פ, 2020
סמל שאלון : 004363

חב"ד - תורה שבעל פה

ספר התניא

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחנת

- א. משך הבחינה : שעתיים ורבע
- ב. מבנה שאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שני פרקים :
פרק ראשון – (1×40) – 40 נקודות
פרק שני – (4×15) – 60 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין
- ד. הוראות מיוחדות : 1) כתבי על כריכת המחברת את מספר השאלה.
2) בססי את תשובותיך, אל תסתפקי בהערכות כלליות.

בהצלחה!

פרק ראשון - שאלת חובה (40 נקודות)**1. הארות והערות הרבי על ספר של בינונים פרקים א- יב**

עני על ארבע מהשאלות א-ה :

א. הערת הרבי לפרק א

(1) מהו ההבדל בין הנפש הבהמית של יהודי ובין הנפש הבהמית של נוכרי?

פרטי. (3 נקודות)

(2) האם קיימת לנוכרי אפשרות של עשיית טוב? נמקי. (3 נקודות)

(3) **בעת יחידות שאלה אישה את הרבי על המבואר בתניא אודות פעולות**

אומות העולם, הנובעות ממניעים תועלתניים. איך זה יתכן? שאלה, והרי

גויים רבים עשו מעשים גדולים לטובת האנושות כולה.

בתשובה הסביר הרבי, שהנאמר בתניא אינו מתייחס לקבוצה מסוימת

ואין כאן הצהרה מוחלטת. (מתוך מספרים תניא)

מהי הקבוצה המסוימת? הסבירי מדוע הנאמר בתניא אינו מתייחס

לקבוצה זו. (4 נקודות)

ב. הערת הרבי לפרק ד

"ומשם נסעה וירדה בסתר המדרגות... עד שנתלבשה... שהם רוב מצוות

התורה ככולן והלכותיהן"

(1) ירידת התורה למטה לעולם הזה היא חסד. הסבירי מדוע. (3 נקודות)

(2) כיצד באה לידי ביטוי ירידת התורה ברוב מצוות התורה? (3 נקודות)

(3) **"רוב מצוות התורה והלכותיהן"**

מדוע נוקט אדמו"ר הזקן כפל לשון? הדגימי לפי מצוות אהבת ישראל. (4 נקודות)

ג. הערת הרבי לפרק י

"אילו חלף והלך לו לגמרי כל הרע שבו היה נהפך לטוב ממש"

- (1) לאיזו דרגה מתאים הציטוט? ומהי הסתירה העולה לכאורה מתוכו? (3 נקודות)
- (2) כתבי את ההבדל בין עצם כוח המתאווה ובין לבושי הכוח המתאווה. (4 נקודות)
- (3) הסבירי את הציטוט לפי פירוש הרבי. (3 נקודות)

ד. הערת הרבי לפרק יא

"כך היא אומנותו של היצר הרע, היום אומר לו עשה כך ומחר אומר לו עשה

כך עד שאומר לו עבוד עבודה זרה" (שבת קה, ב)

"ויבוא הלך לאיש העשיר... לעשות לאורח הבא לו... ויעשה לאיש הבא אליו"
(שמואל ב יב, ד)

- (1) מהי דרך פעולתו של היצר הרע? בתשובתך התייחסי לשני הציטוטים. (2 נקודות)
- (2) על פי התניא, האם חייב אדם רשע להיות מלא בחטאים? נמקי. (2 נקודות)
- (3) **"יש מי שהכפיפה והביטול אצלו מעט מזעיר ואף גם זאת אינו בתמידות ולא תדיר לפרקים קרובים אלא לעיתים רחוקים."**

בציטוט מודגשים שלושה מצבים. התאימי לכל מצב אחד מהדימויים: הלך, אורח ואיש. הסבירי. (6 נקודות)

ה. הערת הרבי לפרק יב

"כי המוח שליט על הלב בתולדתו... שכל אדם יכול ברצונו שבמוחו להתאפק ולמשול ברוח תאוות שבליבו."

- (1) האם בזמן התפילה מושל הרצון שבמוח הבינוני על תאוות ליבו?
נמקי. (4 נקודות)
- (2) אצל הבינוני עלולה להתעורר בעיה אחר התפילה.
מהי הבעיה? וכיצד היא נפתרת לפי דברי הרבי. (6 נקודות)

פרק שני (60 נקודות)

עני על ארבע מהשאלות 2-7. לכל שאלה 15 נקודות.

2. ספר של בינונים-פרק כו'

- א. בפרק כו' מתאר אדמו"ר הזקן שני סוגי עצבות ולכל סוג עצה משלו.
כתבי מהם שני סוגי העצבות ומה העצה לכל אחד מהם. (6 נקודות)
- ב. הסבירי את ההבדל שבין עצבות למרירות. (3 נקודות)
- ג. **"ואוהביו כצאת השמש בגבורתו"** (שופטים ה' לא')
על מי נאמר פסוק זה?
"כי ה' העביר חטאתו ורב לסלוח"
מהי השמחה האמתית בה' הבאה אחר העצב לפי ציטוט זה? (6 נקודות)

3. ספר של בינונים-פרק לב'

- א. **"וזה שאמר הלל הזקן על קיום מצוה זו זהו כל התורה כולה"**
על איזו מצוה אומר אדמו"ר הזקן " זהו כל התורה כולה"?
כתבי שני הסברים לקביעה זו. (6 נקודות)
- ב. לפניך דרכים שונות להתייחס לזולת מתוך אהבת ישראל:
- "מצוה לשנאתו וגם לומר לרבו שישנאהו"
- "צריך למשכן בחבלי עבותות אהבה"
- "תכלית שנאה שנאתים"
הסבירי כל אחת מהדרכים, וקבעי לגבי מי יש לנקוט התייחסות זו. (9 נקודות)

4. ספר של בינונים-פרק לו

א. תכלית העולמות.

- הסבירי האם אפשר לשייך לקב"ה מושגים כמו מעלה ומטה?

- מהי המטרה והתכלית של השתלשלות העולמות?

- מהי המטרה והתכלית של בריאת העולם הזה? (9 נקודות)

ב. "ולא יכנף עוד מוריד". (ישעיהו ל)

- מה השינוי שיתרחש לעתיד לבוא לפי פסוק זה?

- מה ההבדל בין ההארה האלוקית בעולמות עליונים לבין אור ה' שיאיר

בעולם הזה לעתיד לבוא? (6 נקודות)

5. חובת הייחוד והאמונה-פרקים א-ב

"וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ

מתחת אין עוד". (דברים ד' לט')

א. מהי חובת האמונה באחדות ה' על פי הפשט? (4 נקודות)

ב. מהי התוספת בחובת האמונה באחדות ה' על פי התניא? בססי תשובתך על

מילות הפסוק. (4 נקודות)

ג. "והוא פלא גדול יותר מקריעת ים סוף"

- מהי כוונת אדמו"ר הזקן במילה "והוא"

- מדוע נחשב פלא זה גדול מקריעת ים סוף? (7 נקודות)

6. מצות התשובה-פרקים א, ז

א. - "עבר על מצות עשה ושב אינו זז משם עד שמוחלין לו
עבר על מצות לא תעשה ושב, תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר"
(יומא פו, א)

- "קיום מצות עשה גדולה יותר שכן מצות עשה דוחה מצות לא תעשה"
(לפי יבמות ג, ב)

מהי השאלה המתעוררת ביחס לשתי המובאות? פרטי את תשובת אדמו"ר
הזקן לשאלה זו. (ז נקודות)

ב. מה עיקר מצות התשובה מן התורה? (2 נקודות)

ג. כתבי מהי השפעת החטא על הנפש האלוקית ומהי השפעת החטא על הקליפות.
(עני לפי אגרת התשובה פרק ז) (6 נקודות)

7. אגרת קדש ב', אגרת קדש כא'

א. "אנכי עפר ואפר" (בראשית יח' כז')

"קטנתי מכל החסדים" (בראשית לבי' יד')

צייני מי אמר כל אחד מהפסוקים. כתבי את הרעיון המשותף לשני הפסוקים
על פי המוסבר באגרת קדש ב'. (6 נקודות)

ב. באגרת הקדש כא' פונה אדמו"ר הזקן לחסידיו בעניין הצדקה.
- מהי הפניה? (3 נקודות)

- "לעולם יקדים אדם לדבר מצוה" (מסכת נזיר)

"הכל לפי רב המעשה" (רמב"ם פירוש משניות)

פרטי את שני הנימוקים לפניה זו על פי הביטויים דלעיל. (6 נקודות)

8. דילמות החיים בספר התניא – שאלת בונוס (10 נקודות)

מאיה הצטרפה השנה לשיעור תניא במעונות הסטודנטים מטעם חבד בקמפוס. במהלך תקופת הסגר בזמן הקורונה החליטה להימנע מצפייה בסרטים שאינם ראויים והצליחה בכך.

- א. מה לדעתך גרם למאיה לעמוד בהחלטתה? בססי תשובתך לפי סרטון מספר 2 (סרטון העוסק בנושא השיפוטיות). (3 נקודות)
- ב. כיצד תוכל מאיה להשפיע גם על חברותיה לנהוג כמותה, מבלי להיות שיפוטית כלפיהן? בססי תשובתך לפי סרטון מספר 2. (4 נקודות)
- ג. שתפי בהתמודדות שלך מהתקופה האחרונה. תארי מצב שבו הצלחת בהתמודדות ומה סייע בהצלחתך. (3 נקודות)